

บทที่ 2

ระเบียบวิธีวิจัยและลักษณะทั่วไปของข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม ข้อมูลในเรื่องความพร้อมในการมีบุตร (ของคู่สมรส) และการแสดงความคาดหวังของภรรยาต่อบทบาทของสามีในระหว่างตั้งครรภ์ ซึ่งประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ สตรีที่คลอดบุตรโดยไม่จำกัดลำดับที่ของการตั้งครรภ์และวิธีการคลอด สถานที่ทำการศึกษา ณ ดึกหลังคลอด โรงพยาบาลราชวิถี ขณะที่ประชากรกลุ่มตัวอย่างยังอยู่ในโรงพยาบาล ได้แก่ ดึกพิเศษสูติกรรม 5 ข, 6 ข และดึกสามัญสูติกรรม 5 ก, 5 ข, 6 ก, 6 ข

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- ก. ยินดี และร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
- ข. เป็นสตรีหลังคลอดบุตร ที่ยังอยู่กันกับสามีในปัจจุบัน
- ค. เป็นสตรีที่คลอดบุตรมีชีวิตรอดในวันสัมภาษณ์

ระยะเวลาที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 เดือน โดยเริ่มทำการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน ถึง 6 สิงหาคม 2539 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 502 ราย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนในการเก็บข้อมูล ดังนี้

ก. ขอนหนังสือแนะนำตัว จากบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลราชวิถี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข. ผู้วิจัยและผู้ช่วย ได้ตรวจรายชื่อของสตรีหลังคลอดรายใหม่ในแต่ละวัน และศึกษารายงานการคลอดของสตรีหลังคลอด ที่ตรงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ และบันทึกรายชื่อไว้

ค. ผู้วิจัยและผู้ช่วย เข้าพบสตรีหลังคลอดเพื่อแนะนำตัวชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ง. การสัมภาษณ์สตรีหลังคลอด จะเริ่มเข้าสัมภาษณ์ ในวันที่ 2 ของการคลอด และก่อนแพทย์อนุญาตให้กลับบ้าน แต่ละรายใช้เวลาสัมภาษณ์ ประมาณ 20-30 นาที

จ. ผู้วิจัยหรือผู้ช่วย สัมภาษณ์สตรีที่คลอดบุตร ตามแบบสอบถามที่จัดเตรียมไว้ โดยในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยหรือผู้ช่วย เป็นผู้กรอกคำตอบลงแบบสอบถามเอง

ฉ. ตรวจสอบคำตอบและความสอดคล้องในแบบสอบถาม หากมีข้อผิดพลาด จะต้องรีบกลับไปสอบถามข้อมูลจากสตรีที่คลอดทันที

ช. จำนวนแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ของคำตอบ มีจำนวนทั้งหมด 502 ฉบับ นำแบบสอบถามที่ได้ทั้งหมดมาประมวลผลตามขั้นตอน และนำไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ

ปัญหาในการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นสตรีที่คลอดบุตร ณ โรงพยาบาลราชวิถี สังกศม ซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลได้เฉพาะสตรีหลังคลอด เด็กสามัญสูติกรรมและเด็กพิเศษรวมสูติกรรมยกเว้นเด็กพิเศษเดี่ยวสูติกรรม โดยไทงโรงพยาบาลให้เหตุผลว่าการศึกษาวิจัยอาจเป็นการรบกวนผู้คลอดและขาดความเป็ส่วนตัว จึงทำให้ข้อมูลขาดข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างในอีกระดับหนึ่ง ซึ่งอาจทำให้ผลการวิเคราะห์ออกมาไม่ชัดเจนอย่างที่คั้งสมมุติฐานไว้

2. เนื่องจากการเก็บข้อมูลในการวิจัยคั้งนี้ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดและใช้เวลานานในแต่ละราย บางรายอาจต้องเข้าพบสตรีหลังคลอดเพื่อทำการสัมภาษณ์มากกว่า 1 ครั้ง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเพ็งผ่านการคลอด และยั้งต้องดูแลบุตรด้วย จึงอาจทำให้ความสนใจในการตอบคำถามลดลง และในการอธิบายข้อคำถามในแต่ละรายจึงมีความละเอียดไม่เท่ากัน ข้อมูลอาจคลาดเคลื่อนได้

3. แบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นการถามข้อมูลย้อนหลัง คือในช่วงที่คั้งครรภ์ คำตอบอาจไม่ตรงตามจริง หรือผู้ตอบอาจจำเหตุการณ์ไม่ได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นจากการศึกษาทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดย 1 ชุดของแบบสอบถาม จะมี 4 ส่วน ซึ่งมีลักษณะ คังนี้

ส่วนที่ 1 ในส่วนนี้จะแบ่งออกเป็น 3 ส่วนย่อย คือ

1.1 เป็นข้อมูลทั่วไปทางประชากรของภรรยาและสามี ข้อมูลเกี่ยวกับชีวิตสมรสและการคั้งครรภ์ รวม 20 ข้อ

1.2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ความพร้อมในการมีบุตร (ของคู่สมรส) ประกอบด้วยคำถามที่ประเมินความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ และสภาพของเศรษฐกิจ การเลี้ยง

คุปฺตร รวม 20 ข้อ ในจำนวนนี้ คำถามที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลจะใช้เพียง 18 ข้อ มีคำตอบให้เลือกตอบโดยให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว ยกเว้น ข้อ 1 จะให้ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

1.3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การแสดงความคาดหวังของภรรยาต่อบทบาทของสามีในระหว่างตั้งครรภ์ ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 29 ข้อ ลักษณะของคำถามจะถามเกี่ยวกับการแสดงท่าทีต่อความต้องการ การพูดคุยอย่างเปิดเผย ความบ่อยครั้งในการพูด การแสดงท่าทีของภรรยา กับสามี และลักษณะของคำถามที่แสดงการรับรู้ หรือความรู้สึกของสามีในขณะนั้น สำหรับคำถามนั้นนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีเพียง 19 ข้อ มีคำตอบให้เลือกและให้ตอบได้เพียงคำตอบเดียว

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามในเรื่องของการมีส่วนร่วมของสามีในการดูแลภรรยา ในระหว่างตั้งครรภ์ ลักษณะของคำถาม เป็นแบบกำหนดข้อความให้เลือกตอบ โดยเลือกได้เพียงคำตอบเดียว มีคำถามในส่วนนี้ทั้งหมด 27 ข้อ ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับพฤติกรรมและการช่วยเหลือที่ภรรยาได้รับจากสามี ในระยะตั้งครรภ์บุตรคนที่เพิ่งเกิด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของสามีในการดูแลภรรยาระหว่างคลอด ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามในส่วนนี้ จำนวน 17 ข้อ ให้เลือกตอบได้เพียง 1 คำตอบ ตามข้อความที่กำหนดให้เลือก คำถามในส่วนนี้จะครอบคลุมเนื้อหาของการมีส่วนร่วมของสามีในการดูแลภรรยา ระหว่างคลอดขณะอยู่โรงพยาบาลเท่านั้น โดยคำถามจะประเมินเกี่ยวกับพฤติกรรมและการช่วยเหลือของสามีที่ปฏิบัติต่อภรรยา ทั้งด้าน ภายนอก จิตใจ เศรษฐกิจ หรือการเงิน และอื่น ๆ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นของภรรยาต่อบทบาทของสามีในห้องคลอด ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบกำหนดข้อความให้เลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ ข้อ 1, 3, 5 ให้เลือกตอบได้ 2 ลักษณะ คือ “ต้องการ” กับ “ไม่ต้องการ” โดยให้เลือกเพียงคำตอบเดียว ส่วนข้อ 2, 4, 6 มีคำตอบให้เลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ (ในส่วนนี้ ไม่ได้นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้)

ดัชนีหรือมาตรวัดตัวแปร 4 ตัวแปร

ตัวแปร 4 ตัวแปร ได้แก่

1. ความพร้อมในการมีบุตร (ของคู่สมรส)
2. การแสดงความคาดหวังของภรรยาต่อบทบาทของสามีในระหว่างตั้งครรภ์
3. การมีส่วนร่วมของสามี ในการดูแลภรรยา ระหว่างตั้งครรภ์
4. การมีส่วนร่วมของสามี ในการดูแลภรรยา ระหว่างคลอด

การวัดตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปร นั้น โดยการใ้คำถามประกอบกันหลายข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจาก ข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมมา ซึ่งแต่ละคำถามจะมีทางเลือกตอบในแต่ละข้อแตก

ต่างกัน การให้คะแนนทางเลือกโดยอาศัย ความถี่ของการกระทำในการจัด อันดับทุกอันดับ ซึ่งจะ
ได้เสนอวิธีการสร้างคะแนนของคำถามแต่ละข้อ ของตัวแปรทั้งหมด ตามลำดับ ดังนี้

1. ความพร้อมในการมีบุตร (ของคู่สมรส)

ดัชนีที่ใช้วัดนั้น สร้างจากคำถามทั้งหมด 18 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 - 10 และข้อ 13 - 20
โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนทางเลือกของคำตอบดังนี้

ข้อ 1 มี 4 ตัวเลือก แต่ละตัวเลือก มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน ตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก

ข้อ 2-5 มี 3 ตัวเลือก

ถ้าตอบ	มาก, ดี	ให้ 2	คะแนน
	ปานกลาง	ให้ 1	คะแนน
	ไม่พร้อม / ไม่ดี	ให้ 0	คะแนน

ข้อ 6, 7, 8, 19 ข มี 2 ตัวเลือก

ถ้าตอบ	ไม่มี/ไม่เคย/ไม่เป็น/ไม่ต้องการ	ให้ 1	คะแนน
	มี/เคย/เป็น/ต้องการ	ให้ 0	คะแนน

ข้อ 9, 13 มี 2 ตัวเลือก

ถ้าตอบ	ตรวจ/ตั้งใจ	ให้ 1	คะแนน
	ไม่ตรวจ/ไม่ตั้งใจ/ไม่ได้คิด	ให้ 0	คะแนน

ข้อ 10, 16, 18 มี 3 ตัวเลือก

ถ้าตอบ	จำเป็น/เพียงพอ/ใช่	ให้ 2	คะแนน
	ไม่แน่ใจ/พอใช้บ้าง ไม่พอใช้บ้าง	ให้ 1	คะแนน
	ไม่จำเป็น/ไม่เพียงพอ/ไม่ใช่	ให้ 0	คะแนน

ข้อ 14, 15, 17 มี 3 ตัวเลือก

ถ้าตอบ	ไม่เป็นการหรืออุปสรรค/ไม่มี/ ไม่ได้กั๊ก	ให้ 2	คะแนน
	เป็นการอยู่บ้าง/มีบ้าง/ไม่แน่ใจ/กั๊กบางส่วน	ให้ 1	คะแนน
	เป็นการมาก/ มีปัญหา/ ต้องกั๊ก	ให้ 0	คะแนน

คะแนนรวม ทั้งหมด เท่ากับ 49 คะแนน

รายละเอียดของดัชนีแต่ละข้อคำถาม ดูจาก ภาคผนวก ก. ท้ายเล่ม

2. การแสดงความคาดหวังของภรรยาต่อบทบาทของสามีในระหว่างตั้งครรภ์

ในการจัดตัวแปรนี้ ใช้คำถามประกอบกัน 19 ข้อ โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนทางเลือกของคำตอบ ดังนี้

ข้อ 1, 2, 4

ถ้าตอบ	บอก	ให้	1	คะแนน
	ไม่บอก	ให้	0	คะแนน

ข้อ 2, 3, 6, 8, 9, 12, 16-22, 25-28

ถ้าตอบ	บ่อย/ทุกครั้ง	ให้	2	คะแนน
	บางครั้ง	ให้	1	คะแนน
	ไม่	ให้	0	คะแนน

คะแนนรวมทั้งหมด = 36 คะแนน

รายละเอียดของดัชนีแต่ละข้อคำถาม ดูจาก ภาคผนวก ก. ทำายเล่ม

3. การมีส่วนร่วมของสามีในการดูแลรعايةระหว่างตั้งครรภ์

ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 27 ข้อ โดยกำหนดค่าของตัวเลือกของคำตอบ ดังนี้

ข้อ 2.1-2.3, 2.9, 2.11, 2.12, 2.18, 2.24, 2.26

ถ้าตอบ	เป็น/ใช่	ให้	1	คะแนน
	ไม่เป็น/ ไม่ใช่	ให้	0	คะแนน

ข้อ 2.4-2.6, 2.8, 2.10, 2.13-2.17, 2.19-2.24, 2.27

ถ้าตอบ	เป็น/ ใ่มาก	ให้	2	คะแนน
	บางส่วน/ บางครั้ง	ให้	1	คะแนน
	ไม่เป็น/ ไม่ใช่	ให้	0	คะแนน

ข้อ 2.7

ถ้าตอบ	ไม่เป็น/ ไม่ใช่	ให้	2	คะแนน
	บางส่วน/ บางครั้ง	ให้	1	คะแนน
	เป็น/ ใ่มาก	ให้	0	คะแนน

คะแนนรวมทั้งหมด = 45 คะแนน

รายละเอียดของดัชนีแต่ละข้อคำถาม ดูจาก ภาคผนวก ก. ทำายเล่ม

4. การมีส่วนร่วมของสามีในการดูแลภรรยาระหว่างคลอด

การวัดสร้างจากคำถามจำนวน 17 ข้อ และกำหนดค่าตัวเลือกคำตอบในแต่ละข้อดังนี้

ข้อ 3.1-3.6, 3.8, 3.10-3.13, 3.15-3.17

ถ้าตอบ	เป็น/ใช่	ให้	1	คะแนน
	ไม่เป็น/ไม่ใช่	ให้	0	คะแนน

ข้อ 3.7, 3.9, 3.11, 3.14

ถ้าตอบ	เป็น/ ใ้ มาก	ให้	2	คะแนน
	บางส่วน/ บางครั้ง	ให้	1	คะแนน
	ไม่เป็น/ ไม่ใช่	ให้	0	คะแนน

คะแนนรวมทั้งหมด 21 คะแนน

รายละเอียดของดัชนีแต่ละข้อคำถาม ดูจาก ภาคผนวก ก. ท้ายเล่ม

นิยามตัวแปร

1. การมีส่วนร่วมของสามีในการดูแลภรรยาระหว่างตั้งครรภ์และคลอด หมายถึง กิจกรรมหรือการปฏิบัติของสามีเพื่อช่วยเหลือภรรยาในระยะตั้งครรภ์และคลอด ในช่วงเวลาที่ภรรยาต้องอยู่ในโรงพยาบาลเพื่อคลอดบุตรจนแพทย์อนุญาตให้กลับบ้านได้ เพื่อให้เกิดประโยชน์และเป็นผลดีต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจของภรรยา โดยพิจารณา การดูแลที่ให้แก่ภรรยา 3 ด้าน คือ ด้านกายภาพหรือร่างกาย ด้านจิตใจอารมณ์ และด้านเศรษฐกิจ

2. ความพร้อมในการมีบุตร (ของคู่สมรส) หมายถึง ความพร้อมในการมีบุตรคนปัจจุบันของสามีและภรรยา ได้แก่ ความพร้อมด้านร่างกาย, ด้านจิตใจและด้านเศรษฐกิจ

ด้านร่างกาย	สามีและภรรยามีสุขภาพดี ไม่มีโรคประจำตัว
ด้านจิตใจ	ความตั้งใจในการมีบุตรคนปัจจุบัน
ด้านเศรษฐกิจ	ฐานะทางเศรษฐกิจพร้อมในการเลี้ยงดูบุตร

3. การแสดงความคาดหวังของภรรยาต่อบทบาทของสามีในระหว่างตั้งครรภ์ หมายถึง การที่ภรรยาได้แสดงออกถึง ความต้องการ ความรู้สึก ความคิดเกี่ยวกับบทบาทของสามีในเรื่อง การมีส่วนร่วมของสามีในการดูแลภรรยาระหว่างตั้งครรภ์และคลอด การแสดงความคาดหวังหรือความต้องการดังกล่าว แสดงออกด้วยวิธี พูดคุย การแสดงท่าทีความถี่ของการแสดงความต้องการ

4. ภรรยา หมายถึง สตรีที่คลอดบุตรมีชีวิตรอดในวันสัมภาษณ์ และยังอยู่กินกับสามีคนปัจจุบัน

5. สามี หมายถึง บุคคลที่อยู่กินกับภรรยาที่คลอดบุตรคนปัจจุบัน

6. อายุ หมายถึง อายุเต็มปีบริบูรณ์ของสามีและภรรยา นับถึงวันเดือนปีเกิดครั้งสุดท้าย ก่อนวันสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

- ต่ำกว่า 25 ปี
- 25 - 29 ปี
- 30 - 34 ปี
- อายุ 35 ปี ขึ้นไป

7. อาชีพ หมายถึง ประเภทหรือชนิดของงานที่บุคคลนั้นทำอยู่ ได้แก่

อาชีพของสามี -งานบริหาร วิชาชีพ วิชาการ

-พนักงาน เสมียน

-ค้าขาย

-เกษตรกรรม, ช่างทำงานในโรงงาน, กรรมกร

อาชีพของภรรยา-ไม่ได้ทำงาน

-งานบริหาร วิชาชีพ วิชาการ

-พนักงาน, เสมียน

-ค้าขาย

-เกษตรกรรม, ช่างทำงานในโรงงาน, กรรมกร

8. รายได้ หมายถึง จำนวนเงินที่ได้จากการประกอบอาชีพต่อเดือน โดยแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

รายได้ของสามี -รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท

-รายได้ 5,000 - 9,999 บาท

-รายได้ 10,000 - 14,999 บาท

-รายได้ 15,000 บาท ขึ้นไป

- รายได้ของภรรยา - ไม่มีรายได้
- รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท
 - รายได้ 5,000 - 9,999 บาท
 - รายได้ 10,000 บาท ขึ้นไป

9. ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาขั้นสูงสุดของสามี, ภรรยา โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

- ไม่ได้เรียน ประถมศึกษา (0-6 ปี)
- ชั้นมัธยมศึกษา (7-12 ปี)
- อุดมศึกษา (13 ปีขึ้นไป)

10. ลำดับที่ของการตั้งครรภ์ หมายถึง ลำดับที่ของการตั้งครรภ์ของสตรี นับแต่แต่งงานอยู่กินกับสามีคนปัจจุบัน

11. ระยะเวลาในการสมรสก่อนมีบุตรคนแรก หมายถึง เวลาที่ภรรยา กับสามีคนปัจจุบัน แต่งงานหรืออยู่กินกันฉันท์สามีภรรยา ก่อนมีบุตรคนแรก

12. แบบของครัวเรือน หมายถึง ครัวเรือนเดี่ยวและครัวเรือนขยาย

ครัวเรือนเดี่ยว หมายถึง ครัวเรือนประเภทครอบครัวเดี่ยว ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ กำหนดให้จำนวนสมาชิกในครอบครัว ประกอบด้วย สามี ภรรยา และบุตร และอาจมีคนรับใช้ อยู่ด้วยก็ได้

ครัวเรือนขยาย หมายถึง ครัวเรือนประเภทครอบครัวขยาย ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดให้จำนวนสมาชิกในครอบครัว ประกอบด้วย สามี ภรรยา บุตร และญาติพี่น้องของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาศัยอยู่ด้วย

ในการจัดตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ต้องใช้ข้อความที่สร้างขึ้นหลายข้อแล้วคิดคะแนนรวมเพื่อบอกค่าของตัวแปรนั้น ๆ อันได้แก่ ตัวแปรความพร้อมในการมีบุตร (ของคู่สมรส) การแสดงความคาดหวังของภรรยาต่อบทบาทของสามีในระหว่างตั้งครรภ์ การมีส่วนร่วมของสามีในการดูแลภรรยาแระหว่างตั้งครรภ์และคลอดจะได้ใช้หลักการแบ่งจัดระดับแบบเดียวกันคือ แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน คือ กลุ่มละ 25% ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. ความพร้อมในการมีบุตร (ของคู่สมรส) หมายถึง สามีและภรรยาแต่ละฝ่ายมีความพร้อมต่อการมีบุตรคนที่เกิดใหม่นี้ ความพร้อมในการมีบุตร ประกอบด้วย ความพร้อมด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านเศรษฐกิจ และรวมถึงพิจารณาในเรื่องของผู้เลี้ยงดูบุตรด้วย

ด้านร่างกาย - จะพิจารณาถึงสุขภาพร่างกาย โรคประจำตัวและโรคอื่น ๆ ของสามี ภรรยา ที่อาจจะติดต่อกับบุตรได้

ด้านจิตใจ - พิจารณาถึงความพร้อมต่อการเป็นบิดามารดา ความตั้งใจในการมีบุตรคนที่เพิ่งเกิดใหม่ ความตั้งใจในการเลี้ยงดูบุตร และเกี่ยวกับผู้ดูแลบุตร

ด้านเศรษฐกิจ - พิจารณาถึงการเตรียมเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งด้านการรักษา การแพทย์ ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องต่อสุขภาพของภรรยาและบุตรทั้งทางตรงและทางอ้อมในระหว่างตั้งครรภ์ จนถึงระยะหลังคลอด รวมถึงเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวในขณะตั้งครรภ์บุตร

การประเมินความพร้อมในการมีบุตร (ของคู่สมรส) มีคะแนนเต็ม 48 คะแนน นำมาจัดแบ่งเป็น 4 ระดับ โดยให้แต่ละระดับมีกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 25 เท่ากันทุกระดับ ดังต่อไปนี้

คะแนน 0 - 34 คะแนน	= ความพร้อมในการมีบุตร (คู่สมรส) <u>น้อย</u>
35-39 คะแนน	= ความพร้อมในการมีบุตร (คู่สมรส) <u>ปานกลาง</u>
40-43 คะแนน	= ความพร้อมในการมีบุตร (คู่สมรส) <u>มาก</u>
44-48 คะแนน	= ความพร้อมในการมีบุตร (คู่สมรส) <u>มากที่สุด</u>

ข. การแสดงความคาดหวังของภรรยาต่อบทบาทของสามีในระหว่างตั้งครรภ์ หมายถึง การที่ภรรยาแสดงออกอย่างเปิดเผยถึงความต้องการ ความรู้สึกความคิดเกี่ยวกับบทบาทของสามีในระหว่างตั้งครรภ์ การแสดงออกในความคาดหวังหรือความต้องการดังกล่าวแสดงออกด้วยวิธีพูดคุย การแสดงท่าทีความถี่ของการแสดงออกต่างๆ ดังกล่าว การจัดตัวแปรส่วนนี้ได้จากการรวมคะแนนข้อความจำนวน 19 ข้อ มีคะแนนเต็มเท่ากับ 36 คะแนนนำมาจัดแบ่งเป็น 4 ระดับดังนี้

- 0-17 คะแนน = การแสดงความคาดหวังของภรรยาต่อบทบาทของสามีในระหว่างตั้งครรภ์ น้อย
- 18-21 คะแนน = การแสดงความคาดหวังของภรรยาต่อบทบาทของสามีในระหว่างตั้งครรภ์ ปานกลาง
- 22-25 คะแนน = การแสดงความคาดหวังของภรรยาต่อบทบาทของสามีในระหว่างตั้งครรภ์ มาก
- 26-30 คะแนน = การแสดงความคาดหวังของภรรยาต่อบทบาทของสามีในระหว่างตั้งครรภ์ มากที่สุด

ค. การมีส่วนร่วมของสามีในการดูแลภรรยาระหว่างตั้งครรภ์และคลอด หมายถึง พฤติกรรมหรือกิจกรรม หรือการช่วยเหลือนั้นจะก่อให้เกิดประโยชน์และผลดีต่อสุขภาพร่างกาย และจิตใจของภรรยาและรวมถึงบุตรที่จะเกิดขึ้นด้วย โดยพิจารณาการดูแลช่วยเหลือที่ให้แก่ ภรรยา คือ ด้านกายภาพหรือร่างกาย ด้านจิตใจอารมณ์และเศรษฐกิจ

ด้านกายภาพหรือร่างกาย ได้แก่ สามีได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้ได้ผลดีต่อสุขภาพของภรรยาและบุตรให้ได้รับความปลอดภัยและสุขสบาย คือการเลือกโรงพยาบาล เลือกสูติแพทย์ การพาไปฝากครรภ์ และตรวจครรภ์ การจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ เพื่อความสะดวกแก่ภรรยา การเตรียมของเครื่องใช้สำหรับบุตร การช่วยแบ่งเบาภาระงานบ้าน การดูแลในเรื่องอาหาร การพาภรรยาไปคลอดที่โรงพยาบาล การจัดเตรียมของใช้จำเป็นในการเข้าอยู่โรงพยาบาล การจัดเตรียมที่พักสำหรับภรรยาและบุตรภายหลังคลอด การจัดหาอาหารบำรุงสุขภาพและอื่น ๆ การหยุดงานเพื่ออยู่ช่วยเหลือภรรยาและบุตร

ด้านจิตใจอารมณ์ ประกอบ ด้วยการที่สามีปฏิบัติกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการด้านจิตใจของภรรยาเกี่ยวกับการพักผ่อน การพูดคุยแสดงถึงความเป็นห่วงใยต่อสุขภาพ การแสดงความรู้สึกยินดีต่อการตั้งครรภ์ การหาแหล่งความรู้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและมั่นใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การให้กำลังใจแก่ภรรยา การร่วมรับรู้ผลการตรวจครรภ์ การอยู่เป็นเพื่อนภรรยาก่อนคลอดและหลังคลอด การให้กำลังใจและช่วยผ่อนคลายความเครียดความเจ็บปวด การเข้าเยี่ยมภรรยาขณะอยู่โรงพยาบาล การแสดงความสนใจต่อบุตรที่เกิด การมารับภรรยากลับบ้านและอื่น ๆ

ด้านเศรษฐกิจ จะพิจารณาการที่สามีได้จัดเตรียมเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการเงินในระหว่างตั้งครรภ์สำหรับภรรยาและบุตรทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ซึ่งหมายถึง ค่าใช้จ่ายทางการแพทย์ค่ายารวมถึงค่าวัสดุอุปกรณ์เสื้อผ้าเครื่องใช้ทั้งของภรรยาและบุตรด้วย การจัดเตรียมค่าใช้จ่ายในการคลอดและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

การจัดตัวแปรในส่วนนี้ได้จากการคิดคะแนนจากแบบสอบถามในส่วนที่ 2 และ ส่วนที่ 3 รวมกัน โดยก่อนนำคะแนนทั้ง 2 ส่วนมารวมกันได้ทำการทดสอบดูความสัมพันธ์จากค่า เมตริกสหสัมพันธ์ (Correlation) แล้วพบว่าตัวแปรทั้ง 2 ส่วนนี้มีค่า high correlation ($r = .6458^{**}$) (รายละเอียดดูจากตารางที่ 12 ในภาคผนวก)

ในส่วนนี้มีคะแนนเต็มเท่ากับ 66 คะแนน ได้นำมาจัดแบ่งเป็น 4 ระดับ โดยมีกลุ่ม ตัวอย่างแต่ละระดับประมาณ 25% ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดดังนี้

คะแนน 0-37	คะแนน	=	ระดับน้อย
38-44	คะแนน	=	ระดับปานกลาง
45-51	คะแนน	=	ระดับมาก
55-66	คะแนน	=	ระดับมากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science) โดยมีขั้นตอนในการคำนวณ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง นำมาแจกแจงความถี่ และคำนวณเป็นร้อยละ
2. หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบน (Standard Deviation) จากคะแนนรวมของแบบสอบถาม ความพร้อมในการมีบุตร การแสดงความคาดหวังของภรรยาต่อบทบาทของสามีใน ระหว่างตั้งครรภ์การมีส่วนร่วมของสามีในการดูแลภรรยา ระหว่างตั้งครรภ์และคลอด
3. การวิเคราะห์ข้อมูลหาความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมของสามีในการดูแลภรรยาใน ระหว่างตั้งครรภ์และคลอดกับตัวแปรต่าง ๆ ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA)
4. ใช้การวิเคราะห์จำแนกพหุ (Multiple Classification Analysis) เพื่อทดสอบว่าตัวแปรอิสระตัวใดเป็นตัวกำหนดที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสามีในการดูแลภรรยา ระหว่างตั้งครรภ์และคลอด

ลักษณะทั่วไปของข้อมูล

เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชากรที่เป็นตัวอย่างที่ทำการศึกษาโดยแสดงค่าจำนวน และ อัตราร้อยละ ตามคุณลักษณะ ปัจจัยที่นำมาใช้ศึกษาได้แก่

- ปัจจัยทางประชากร ประกอบด้วย อายุของสามีภรรยา ลำดับที่ของการตั้งครรภ์ ระยะเวลาดสมรสก่อนมีบุตรคนแรก แบบของครัวเรือน
- ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย อาชีพสามีภรรยา รายได้สามีภรรยา
- ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย ระดับการศึกษาสามีภรรยา
- ปัจจัยอื่น ๆ เกี่ยวกับชีวิตสมรส ประกอบด้วย ความพร้อมในการมีบุตร (ของคู่สมรส) และการแสดงความคาดหวังของภรรยาต่อบทบาทของสามีในระหว่างตั้งครรภ์ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีข้อมูล หรือ ได้ข้อมูลไม่สมบูรณ์ ในแต่ละหัวข้อจะถูกตัดออกไม่นำมาคิดคำนวณร้อยละ

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของสามี และสตรีที่คลอดบุตร จำแนกตามปัจจัยทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม

ลักษณะปัจจัย	ร้อยละ (จำนวน)
ปัจจัยทางประชากร	
1. อายุสามี	
- น้อยกว่า 25 ปี	20.1
- 25 - 29 ปี	29.7
- 30 - 34 ปี	28.9
- 35 ปีขึ้นไป	21.3
รวม	100.0(502)
\bar{x}	= 29.841
อายุต่ำสุด 16 ปี	S.D. = 6.231
	อายุสูงสุด 52 ปี

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลักษณะปัจจัย	ร้อยละ (จำนวน)
2. อายุภรรยา	
- น้อยกว่า 25 ปี	39.6
- 25 - 29 ปี	32.3
- 30 - 34 ปี	20.5
- 35 ปีขึ้นไป	7.6
รวม	100.0 (502)
$\bar{X} = 26.422$	S.D. = 5.385
อายุต่ำสุด 14 ปี	อายุสูงสุด 41 ปี
3. ลำดับที่ของการตั้งครรภ์	
- ครรภ์แรก	48.6
- ครรภ์ที่ 2	32.5
- ครรภ์ที่ 3 ขึ้นไป	18.9
รวม	100.0 (502)
ลำดับที่ของการตั้งครรภ์สูงสุด ลำดับที่ 8	
4. ระยะเวลาสมรสก่อนมีบุตรคนแรก	
- 1 ปีและต่ำกว่า	38.8
- มากกว่า 1 ปี - 2 ปี	26.9
- มากกว่า 2 ปี - 3 ปี	17.3
- มากกว่า 3 ปี	16.9
รวม	100.0 (502)
$\bar{X} = 2.213$	S.D. = 1.650
ระยะเวลาสมรส ก่อนมีบุตรคนแรก สูงสุด 8 ปี	
5. แบบของคร้วเรือน	
- คร้วเรือนเดี่ยว	48.4
- คร้วเรือนขยาย	51.6
รวม	100.0 (502)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลักษณะปัจจัย	ร้อยละ (จำนวน)
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	
6. อาชีพสามี	
- วิชาชีพ วิชาการ งานบริหาร	16.0
- เสมียน พนักงาน	44.7
- ค้าขาย	10.4
- เกษตรกร ช่างทำงานในโรงงาน	28.9
กรรมกร ขั้บยานพาหนะ	
รวม	100.0 (499)
7. อาชีพภรรยา	
- ไม่ได้ทำงาน	39.8
- วิชาชีพ วิชาการ งานบริหาร	7.2
- เสมียน พนักงาน	31.3
- ค้าขาย	9.8
- เกษตรกร ช่างทำงานในโรงงาน	12.0
กรรมกร ขั้บยานพาหนะ	
รวม	100.0 (502)
8. รายได้สามี	
- ต่ำกว่า 5,000 บาท	18.3
- 5,000 - 9,999 บาท	46.6
- 10,000 - 14,999 บาท	18.3
- 15,000 บาทขึ้นไป	16.8
รวม	100.0 (481)
Median = 7,000 บาท	
รายได้ต่ำสุด = 1,200 บาท	รายได้สูงสุด มากกว่า 99,998 บาท

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลักษณะปัจจัย	ร้อยละ (จำนวน)
9. รายได้ภรรยา	
- ไม่มีรายได้	39.6
- ต่ำกว่า 5,000 บาท	23.1
- 5,000 - 9,999 บาท	27.5
- 10,000 บาทขึ้นไป	9.8
รวม	100.0 (502)
Median = 5,300 บาท	
รายได้ต่ำสุดในจำนวนผู้มีรายได้ = 500 บาท รายได้สูงสุด = 91,000 บาท	
ปัจจัยทางสังคม	
10. ระดับการศึกษา สามี	
- ไม่ได้เรียน - ประถมศึกษา	31.1
- มัธยมศึกษา	35.9
- อุดมศึกษา	33.0
รวม	100.0 (485)
11. ระดับการศึกษา ภรรยา	
- ไม่ได้เรียน - ประถมศึกษา	46.6
- มัธยมศึกษา	25.3
- อุดมศึกษา	28.1
รวม	100.0 (502)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของสามี และสตรีที่คลอดบุตร จำแนกตามปัจจัยอื่น ๆ เกี่ยวกับชีวิตสมรส

ลักษณะปัจจัย	ร้อยละ (จำนวน)
1. ความพร้อมในการมีบุตร (ของคู่สมรส)	
คะแนนเต็ม 49 คะแนน	
- ความพร้อมในการมีบุตร น้อย (0 - 34 คะแนน)	25.5
- ความพร้อมในการมีบุตร ปานกลาง (35 - 39 คะแนน)	24.1
- ความพร้อมในการมีบุตร มาก (40 - 43 คะแนน)	25.3
- ความพร้อมในการมีบุตร มากที่สุด (44 - 49 คะแนน)	25.1
รวม	100.0 (502)
$\bar{X} = 38.596$	S.D. = 5.828
คะแนนต่ำสุด = 19	คะแนนสูงสุด = 48
2. การแสดงความคาดหวังของภรรยา ต่อบทบาทของสามีในระหว่างตั้งครรภ์	
คะแนนเต็ม 36 คะแนน	
- การแสดงความคาดหวังของภรรยา น้อย (0- 17 คะแนน)	24.7
- การแสดงความคาดหวังของภรรยา ปานกลาง (18 - 21 คะแนน)	27.9
- การแสดงความคาดหวังของภรรยา มาก (22 - 25 คะแนน)	25.3
- การแสดงความคาดหวังของภรรยา มากที่สุด (26 - 36 คะแนน)	22.1
รวม	100.0 (502)
$\bar{X} = 21.540$	S.D. = 5.270
คะแนนต่ำสุด = 6	คะแนนสูงสุด = 35

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของสตรีที่คลอดบุตร จำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมของสามี ในการดูแลครรภ์ระหว่างตั้งครรภ์และคลอด

การมีส่วนร่วมของสามีในการดูแลครรภ์ ระหว่างตั้งครรภ์และคลอด	ร้อยละ (จำนวน)
คะแนนเต็ม = 66 คะแนน	
- การมีส่วนร่วมของสามี ๑ น้อย (0 - 37 คะแนน)	25.7
- การมีส่วนร่วมของสามี ๑ ปานกลาง (38 - 44 คะแนน)	25.7
- การมีส่วนร่วมของสามี ๑ มาก (45 - 51 คะแนน)	23.7
- การมีส่วนร่วมของสามี ๑ มากที่สุด (52 - 66 คะแนน)	24.9
รวม	100.0 (502)
$\bar{x} = 43.699$	S.D. = 9.849
คะแนนต่ำสุด = 7	คะแนนสูงสุด = 64

รายละเอียดของแต่ละตัวแปร มีดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม

1.1. อายุสามี

จากจำนวนตัวอย่าง 502 ราย สามีของสตรีคลอดบุตร (ภรรยา) อยู่ในกลุ่มอายุ 25 - 29 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.7 ซึ่งมีสัดส่วนมากที่สุด รองลงมาคือ อายุระหว่าง 30 - 34 ปี, อายุ 35 ปีขึ้นไป และอายุต่ำกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.9, 21.3 และ 20.1 ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยของอายุสามีคือ 30 ปี อายุน้อยที่สุด 16 ปี และอายุสูงสุดของสามีของกลุ่มตัวอย่างคือ 52 ปี (ตารางที่ 1)

1.2. อายุภรรยา

ส่วนใหญ่สตรีที่คลอดบุตร (ภรรยา) ที่โรงพยาบาล มีอายุน้อยกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.6 รองลงมา ร้อยละ 32.3 มีอายุระหว่าง 25 -29 ปี และกลุ่มอายุที่มากขึ้น จะมีสัดส่วนน้อยลงตามลำดับคือร้อยละ 20.5 อยู่ในช่วง 30 - 34 ปี และ อายุ 35 ปีขึ้นไป มีเพียงร้อยละ 7.6 โดยผู้ที่ มีอายุน้อยที่สุดคือ 14 ปี และอายุมากที่สุดคือ 41 ปี อายุเฉลี่ยของกลุ่มเท่ากับ 26 ปี (ตารางที่ 1)

1.3. ลำดับที่ของการตั้งครรภ์

จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 48.6 เป็นการตั้งครรภ์ครั้งแรก ร้อยละ 32.5 เป็นการตั้งครรภ์ครั้งที่สอง ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 18.9 เป็นการตั้งครรภ์ลำดับที่สามขึ้นไป พบว่าลำดับที่ของการตั้งครรภ์สูงสุดคือ ลำดับที่ 8 (ตารางที่ 1)

1.4. ระยะเวลาสมรสก่อนมีบุตรคนแรก

โดยเฉลี่ยระยะเวลาสมรสก่อนมีบุตรคนแรกของกลุ่มเท่ากับ 2 ปี และระยะเวลาสูงสุดคือ 8 ปี เมื่อพิจารณาสัดส่วนของช่วงระยะเวลาสมรสก่อนมีบุตรคนแรกแล้ว กลุ่มที่มีช่วงระยะเวลาสมรส ๑ น้อยกว่าและเท่ากับ 1 ปี มีสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 38.8 กลุ่มที่มีระยะเวลาสมรส ๑ มากขึ้น จะมีสัดส่วนลดลงตามลำดับ คือ ระยะเวลามากกว่า 1 - 2 ปี, มากกว่า 2 - 3 ปี, มากกว่า 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.9, 17.3 และ 16.9 (ตารางที่ 1)

1.5. แบบของคร้วเรือน

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำแนกลักษณะของคร้วเรือนได้ดังนี้ ส่วนใหญ่ร้อยละ 51.6 มีรูปแบบของคร้วเรือนขยาย ที่เหลือร้อยละ 48.4 เป็นคู่สมรสที่เป็นคร้วเรือนเดี่ยว (ตารางที่ 1)

1.6. อาชีพสามี

จากการศึกษา จำแนกอาชีพสามีจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 499 รายได้ดังนี้ ร้อยละ 44.7 มีอาชีพพนักงาน เสมียน เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาได้แก่อาชีพเกษตรกร ผู้ทำงานในโรงงาน ขับยานพาหนะ กรรมกร ร้อยละ 28.9 อยู่ในอาชีพ วิชาชีพ วิชาการ งานบริหาร ร้อยละ 18 อีกร้อยละ 10.4 มีอาชีพค้าขาย (ตารางที่ 1)

1.7. อาชีพภรรยา

ในส่วนของอาชีพภรรยา พบว่าเป็นผู้ที่ไม่ได้ทำงานมีมากที่สุดถึงร้อยละ 39.80 รองลงมาคือ อาชีพพนักงาน เสมียน, เกษตรกร ผู้ทำงานในโรงงาน กรรมกร ขับยานพาหนะ, อาชีพค้าขาย และอาชีพทางวิชาชีพ วิชาการ งานบริหาร มีสัดส่วนที่น้อยที่สุด คือคิดเป็นร้อยละ 31.3, 12.0, 9.8 และ 7.2 ตามลำดับ (ตารางที่ 1)

1.8. รายได้สามี

จากการจำแนกรายได้สามี เป็น 4 กลุ่ม พบว่ากลุ่มที่มีรายได้ 5,000 - 9,999 บาท มีสัดส่วนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 46.6 รองลงมาคือร้อยละ 18.3 เป็นผู้มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท ซึ่งเท่ากับในกลุ่มรายได้ 10,000 - 14,999 บาท ผู้มีรายได้ 15,000 บาทขึ้นไป มีสัดส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 16.8 รายได้เฉลี่ยของกลุ่มซึ่งใช้ค่า Median เป็นตัวชี้คือ 7,000 บาท รายได้สูงสุดมากกว่า 99,998 บาท/เดือน รายได้ต่ำสุด 1,200 บาท/เดือน (ตารางที่ 1)

1.9. รายได้ภรรยา

ในส่วนของภรรยาโดยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่มีรายได้ถึงร้อยละ 39.6 ผู้มีรายได้ 5,000 - 9,999 บาท และรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 27.5 และ 23.1 ตามลำดับ ผู้ที่มีรายได้สูงตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไปมีสัดส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 9.8 รายได้เฉลี่ยโดยใช้ค่า Median คือ 5,300 บาท รายได้สูงสุด 91,000 บาท/เดือน รายได้ต่ำสุด 500 บาท/เดือน (ตารางที่ 1)

1.10. ระดับการศึกษาสามี

สัดส่วนของระดับการศึกษาสามี จำแนกได้ดังนี้ สัดส่วนของระดับการศึกษาค่อนข้างใกล้เคียงกัน โดยสามีที่มีการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา ร้อยละ 35.9 ชั้นอุดมศึกษา ร้อยละ 33 และไม่ได้เรียน-ประถมศึกษา ร้อยละ 31.1 (ตารางที่ 1)

1.11. ระดับการศึกษาภรรยา

ลักษณะการศึกษาของภรรยาจะอยู่ในกลุ่มของผู้ที่ไม่ได้เรียน - ประถมศึกษา กว่าครึ่งคือร้อยละ 46.6 ชั้นอุดมศึกษาร้อยละ 28.1 และร้อยละ 25.3 อยู่ในชั้นมัธยมศึกษา (ตารางที่ 1)

ส่วนที่.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ เกี่ยวกับชีวิตสมรส และการมีส่วนร่วมของสามีในการดูแลภรรยา ระหว่างตั้งครรภ์และคลอด

2.1 ความพร้อมในการมีบุตร (ของคู่สมรส)

สตรีที่คลอดบุตรที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 25.1 และ 25.3 มีความพร้อมในการมีบุตร (ของคู่สมรส) ในระดับมากที่สุด และระดับมาก ตามลำดับ อีกร้อยละ 24.1, 25.5 มีความพร้อมในการมีบุตร ๑ อยู่ในระดับปานกลาง และน้อย ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยของความพร้อมในการมีบุตร ๑ เท่ากับ 38.596 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.828 คะแนนที่ต่ำที่สุดเท่ากับ 19 คะแนน และคะแนนสูงสุดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 48 คะแนน (ตารางที่ 2)

2.2 การแสดงความคาดหวังของภรรยาต่อบทบาทของสามีในระหว่างตั้งครรภ์

จากการจัดระดับการแสดงความคาดหวังของภรรยาต่อบทบาทของสามีในระหว่างตั้งครรภ์ เป็น 4 ระดับ ได้ผลดังนี้ คือ สตรีที่คลอดบุตรที่มีการแสดงความคาดหวังต่อบทบาทของสามี ๑ ในระดับมากที่สุด และมาก คิดเป็นร้อยละ 22.1 และ 25.3 ตามลำดับ ที่เหลืออีกร้อยละ 27.9, 24.7 มีการแสดงความคาดหวังของภรรยาต่อบทบาทของสามี ๑ ในระดับปานกลาง และน้อย ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยการแสดงความคาดหวังของภรรยาต่อบทบาทของสามี ๑ เท่ากับ 21.54 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.27 คะแนนต่ำสุดเท่ากับ 6 และคะแนนสูงสุดเท่ากับ 35 (ตารางที่ 2)

2.3 การมีส่วนร่วมของสามีในการดูแลภรรยาระหว่างตั้งครรภ์และคลอด

สตรีที่คลอดบุตรที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่าง สามีมีส่วนร่วมในการดูแลภรรยา ๑ ในระดับมากที่สุด และมาก คิดเป็นร้อยละ 24.9, 23.7 ตามลำดับ ส่วนที่เหลืออยู่ในระดับปานกลางและน้อย คิดเป็นร้อยละ 25.7 เท่ากัน คะแนนเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของสามีในการดูแลภรรยา ๑ เท่ากับ 43.699 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.849 คะแนนต่ำสุดของกลุ่มคือ 7 คะแนน และคะแนนสูงสุดเท่ากับ 64 (ตารางที่ 3)

กล่าวโดยสรุป สตรีคลอดบุตรที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นการตั้งครรภ์ครั้งแรกและมีอายุน้อยกว่า 25 ปี ด้านการศึกษาจะอยู่ในกลุ่มที่ไม่ได้เรียนหนังสือ หรือจบแค่ชั้นประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ โดยส่วนมากไม่ได้ทำงาน ในกลุ่มของภรรยาส่วนใหญ่เป็นผู้ไม่มีรายได้ สำหรับลักษณะทางด้านสามี มีอายุในช่วง 25 - 29 ปี ส่วนมากมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และอุดมศึกษา เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ สามีมีอาชีพ พนักงาน เสมียน เป็นส่วนใหญ่ รายได้สามีอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงส่วนมากอยู่ในช่วง 5,000 - 9,999 บาท ซึ่งรายได้สามีโดยส่วนใหญ่จะมากกว่ารายได้จากภรรยา ระยะเวลาสมรสก่อนมีบุตรคนแรกส่วนใหญ่ไม่เกิน 1 ปี ส่วนมากคู่สมรสยังอาศัยอยู่กับพ่อ - แม่ ญาติพี่น้อง (แบบของครัวเรือนขยาย)

เมื่อพิจารณาด้านความพร้อมในการมีบุตร (ของคู่สมรส) การแสดงความคาดหวังของภรรยาต่อบทบาทของสามีในระหว่างตั้งครรภ์ และการมีส่วนร่วมของสามีในการดูแลภรรยา ระหว่างตั้งครรภ์ และคลอด พบว่าในด้านต่าง ๆ 3 ด้านนั้น กลุ่มที่จัดอยู่ในระดับน้อยหรือประมาณร้อยละ 25 มีคะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละด้าน